

Osavuosisraportti 3 /2024

Kasvun ja oppimisen toimiala

Kasvun ja oppimisen toimiala

Kasvu ja oppiminen	Toteuma 1-9/2023	Muutettu TA 2023	Toteuma-% TA 2023	Toteuma 1-9/2023	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	5 154 289	7 172 200	71,9 %	6 042 949	6 814 400
TOIMINTAKULUT	-92 397 254	-123 032 715	75,1 %	-83 596 596	-124 131 259
TOIMINTAKATE	-87 242 965	-115 860 515	75,3 %	-77 553 647	-117 316 859

Kasvun ja oppimisen johto

Asiakkuudet

Kasvun ja oppimisen toimialalla luodaan edellytyksiä kasvulle, hyvinvoinnille ja oppimiselle. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä.

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee tulevina vuosina sekä varhaiskasvatusikäisissä, mutta myös peruskouluikäisissä muutamilla sadoilla lapsilla muuttovoitosta huolimatta. Kuluvana lukuvuonna lasten määrän väheneminen ei vielä vaikuta asiakasmääriimme.

Kuraattori- ja psykologipalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen tehtävänä on ollut seurata, että oppilashuollon palvelut pysyvät yhtä laadukkaina ja ovat oppilaiden tavoitettavissa kuten aikaisemmin. Oppilashuollon palveluiden järjestämistä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa on tehty alkuvuoden aikana hyvin vähän hyvinvointialueen rekrytointien viivästymisen vuoksi. Yhteistyön muodoista on sovittu yhteisessä palaverissa, mutta haasteena alkuvuoden aikana ollut palvelujen saatavuus. Yhteisten prosessien määrittely esimerkiksi tietoturva-asioiden äärellä on edelleen ollut haastavaa, koska alueen järjestäytyminen on yhä kesken ja alueen kunnilla on erilaisia toimintatapoja. Aikaisemmin soteyhteistyönä toteutettujen ryhmien toiminta on päättynyt pääosin jo vuodenvaihteessa eikä uutta järjestäytymistä hyvinvointialueella ole kokonaisuudessaan vielä tehty. Porvoon kaupungin oppilaiden hyvinvoinnin takia edunvalvonta hyvinvointialueen puolelle on erittäin tärkeää

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Organisaatiomuutoksen myötä resursseja ja osaamista on määriteltävä uudelleen ja yhä tarkoituksenmukaisemmin. Näin työnjako, hallittavat alueet ja toimenkuvat sekä keskinäinen yhteistyö saadaan selkeämmäksi. Tehtävänkuvien tarkistaminen sekä sijaisjärjestelyistä sopiminen lisäävät osaamista sekä varmistavat palvelujen saatavuuden. Palvelun laatuun panostetaan ja tilojen käyttöä tehostetaan paitsi hallinnossa, myös palvelualueilla. Toimialan johto ja hallinto valmistautuu Nimbukseen muuttoon alkuvuodesta 2024.

Palveluverkon entistä parempi, kokonaisvaltainen tarkastelu on mahdollistunut ennakoitavalla tavalla. Seuraava vaihe tiedon hyödyntämisessä liittyy omien työkalujen lisääntymään käyttöönottoon eli omavaraisuuden lisäämiseen. Käyttöön otetaan PowerBi ympäristöjä ja tiedon syötön automatisointia varmistetaan järjestelmäintegraatioiden ja tietovaraston kautta. Kaikkeaa edeltävän vaiheen työtä hyödynnetään uudistamisessa.

Kaupungin eri alueet kehittyvät palveluiden tarpeen ja määrän näkökulmasta eri tavoin. Palvelurakenteiden ja oppilaaksi-ottoalueiden sekä väestökehityksen suunnan (v. 2022

väestönkasvu oli Porvoossa vain 0,2 %) analysoinnin avulla pyritään saamaan haltuun tarkennettu tilannekuva. Vuonna 2023 tehdään koko Kasvun ja oppimisen palvelujen järjestämisen ja tuottamisen osalta nykytila-analyysiä, jossa tarkastellaan väestökehitystä, palveluverkkoa ja oppilaaksi-ottoalueita koulujen ja päiväkotien osalta kokonaisuutena. Edellisiin perustuen on valmisteilla monitoimialaiset periaatteet, jolla taataan pedagogisesti laadukas ja monipuolinen sekä yhtä aikaa taloudellisesti kannattava palvelujen järjestämisen tulevaisuus. Väestömäärän ennakoitiedon pohjalta voidaan rakentaa erilaisiin kasvutavoitteisiin ja toteutumisen realismiin eri vaihtoehtoja kokonaisuuden järjestämiseen. Tavoitteena on strategian mukaiset ehyet kasvun polut pitkällä aikavälillä varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja 2.asteelle. Perusteluina tarkastelulle on lasten määrän väheneminen lähivuosina, tasavertainen kohtelu, resurssien käyttö ja investointitarpeet. Työ on aloitettu maaliskuussa 2023.

Valtuuston kesäkuussa 2021 päättämä oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisen toimenpideohjelma päättyi vuoden 2022 loppuun, mutta osa sen myötä käyttöön otetuista toiminnoista on säilytetty osana palvelujamme. Rahoitusta toimintojen jatkamiseen haetaan edelleen myös hankerahoituksina, mutta osittain vakinaistamalla hyväksi havaittuja toimintamuotoja, mm koulucoach-palveluita, jolla tuetaan syrjäytymisen ehkäisyä ja lasten hyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Kiusaamisen ehkäisyyn yhteisiä toimintamalleja kehitetään edelleen ja jatkossa panostetaan myös niiden viiveetömmään käyttöönottoon palautteen pohjalta. Nuorisovaltuustoa ja oppilaskuntia osallistetaan mallien osuuden ja toimivuuden parantamiseksi. Henkilöstön osaamista kasvatetaan kiusaamisen ehkäisyyn ja hoitoon, työnkuvia tarkennetaan näiltä osin.

Palvelualueiden digitalisaation kehittämistä on jatkettu lisäämällä resursseja hallintoon. Digitaalisten materiaalien käyttöönotto oppimisessa on myös lisätty niin varhaiskasvatuksessa kuin kouluissa. Vastaavasti muita perinteisiä materiaaleja on ollut mahdollista harkinnanvaraisesti vähentää ja näin ollen toteuttaa kestävä kehitys mukaisia periaatteita. Lukiossa laajennetun oppivelvollisuuden piirissä opiskelevien lisäksi kaikille yläkoulun 7-8-luokan oppilaille on hankittu käyttöön omat tietokoneet. Lisäksi henkilöstön osaamisen varmentamiseksi on tehty toimenpiteitä.

Selvitämme syyslukukauden aikana kiinnostusta perusopetuksen järjestämiseen englannin kielellä sekä tarpeellisuutta tai mahdollisuuksia perustaa toinen ruotsinkielinen kieliklubi tulevaisuudessa. Selvitystyössä kiinnostuksen lisäksi on huomioitava mahdolliset lisätilarat ja kustannusvaikutukset tulevaisuudessa, mikäli on tarkoituksenmukaista laajentaa tulevaisuudessa palvelutarjontaa.

Koulutuspalveluiden osalta syksystä 2023 lähtien koulukyydit laajenevat koulujen kerhojen ja harrastusmallien

kerhojen piiriin. Tämä on huomioitu koulukuljetusten kilpailutuksessa syksystä 2023 alkaen.

Henkilöstö

Kasvun ja oppimisen johdon henkilöstökokonaisuus muokautui organisaatiouudistuksen myötä. Hallinnon prosesseja on virtaviivaistettu ja se mahdollistaa prosessien kehittämistä sekä jatkossa henkilöstöresurssien ja ohjelmistojen täsmällisempää käyttöä. Automatisoinnin sekä ohjelmistosaamisen ja -kehittämisen ansiosta voidaan manuaalisia työtä ja resursseja vähentää jatkossa. Resurssien vähentäessä henkilöstön kouluttaminen, yhteistyö toimialojen välillä sekä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa on välttämätöntä työn kehittämisen kannalta. Jo alkuvuoden aikana henkilöstö on koulutautunut ahkerasti sekä sisäisesti että ulkoisten koulutusten avulla.

Talous

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarviossa merkittävässä roolissa ovat eri hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset. Projekteilla ja hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen kehittämistä, myös lisäresursointia perustyöhön. Projektisalkkumme koko on noin 4 miljoonaa euroa (omavastuu projekteissa 5–25 %) Hankerahasta suurin osa on kohdennettu henkilöstökustannuksiin rahoittajan määrämänä. Projekteissa ja hankkeissa työskentelevää henkilöstöä on yhteensä arviolta noin 80 henkilötyövuotta, mutta laskennallisesti projekteissa työskenteleviä henkilöitä on lukuvuoden aikana enemmän.

Projektien tuloja ja menoja seuraamalla saadaan kokonaisuus hahmotettua ajantasaisesti, mutta ennakoivasti tämä on haastavaa rahoitushakujen, rahoitusaikataulujen, rekryointiaikataulujen ja raportointiaikataulujen kulkien omia polkujaan kussakin projektissa. Isoimpiin projekteihin tullaan jatkossa nimeämään talous- ja toimintavastuulliset projektipäälliköt. Porvoon sivistystoimen projektisalkku on saman suuruisen kuin muissa vastaavissa kunnissa ja hallinnon alallemme (OKM) tyypillinen.

Gammelbackan koulu ja monitoimitalon hankesuunnitelmaa ollaan laatimassa. Samassa yhteydessä ratkaistaan myös Albert Edelfeltin koulun pienluokkien ja Tulliportin päivähoidon tilakysymykset sekä Pääskytien koulun pienluokkien tilanne. Kaupunginhallitus on edellyttänyt, että selvitetään myös vaihtoehto, jossa koulu rakennetaan Pääskytien koulun yhteyteen.

Kouluruokaan valtuuston päätöksellä lisätyn miljoonan euron käyttöä on alkuvuoden aikana suunniteltu yhteistyössä ateriapalveluiden kanssa. Esitys lisämäärärahan käyttöehdotus kattaa sekä ruoan tason kohentamista että ruokailutilojen viihtyvyyden parantamista sekä kouluissa että päiväkodeissa.

Investoineissa tehdään tiivistä yhteistyötä toimitalopalvelujen kanssa erityisesti varhaiskasvatuksessa (mm. Jokilaakso, Huhtinen, Bjurböle, väistötilat Gammelbackan vanhan koulun alueella sekä Estbackassa, Peipon alueen uuden koulun esiopetus, Kvarnbackenin lisätilat).

Kasvun ja oppimisen toimialan taloustilanne on osittain kriittinen ja vaatii siksi tarkkaa talouden seuraamista loppuvuoden ajan. Taloudellista tilannetta haastaa etenkin henkilöstökustannusten nousu palkankorotusten, tuntikehyksen noston mutta myös uusien toimintojen alkamisen vuoksi. Ylitöypainetta henkilöstökustannusten osalta on havaittavissa etenkin varhaiskasvatusalueilla ja suomenkielissä

perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa. Koko toimialaa on kehoitettu maltilliseen ja kokonaisvaltaiseen harkintaan kokiin hankintoja ja palvelujen ostoja loppuvuoden 2023 aikana.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Suomenkieliset koulutuspalvelut ohjaavat esiopetuksen järjestämistä, järjestävät perus-, erityis- ja maahanmuuttajaopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut sekä koordinoivat aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestävät Tulliportin aamu- ja iltapäivätoiminnan erityislapsille, jonka laskutuksesta on jatkettu sopimusta hyvinvointialueen kanssa. Palveluiden piirissä on yhteensä noin 450 esiopetuksen oppilasta, lähes 4000 perusopetuksen oppilasta, hieman alle 700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen asteen opiskelijat. Lisäksi koulutuspalvelut koordinoivat 17 iltapäiväkerhoa, joiden järjestäjinä toimii 7 eri palvelun tuottajaa ja joissa on yhteensä noin 570 lasta. Oppilasmäärä kääntyy vuonna 2023 lievästi laskuun koulutulokkaiden osalta. Samalla kuitenkin yläluokkien oppilasmäärä kasvaa hiukan ja muuttovoitto kasvattaa kokonaisoppilasmäärää muutamilla oppilailla vuosittain ja valmistavan opetuksen tarve on lisääntynyt ukrainalaisten pakolaisten myötä ja ilmenee valmistavan opetuksen ennakoimattomana kasvuna. Covid-19 jälkeen tukitoimien, tehostetun ja erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi yhteisöllisyyden puute on aiheuttanut koulupudokkaiden määrän kasvua, johon on reagoitava tukitoimin vuonna 2023. Laajennetun oppivelvollisuuden piiriin vuonna 2023 siirtyy koko toinen aste.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Suomenkielisisissä koulutuspalveluiden perusopetuksen toimintaa ohjaa perusopetuslain ja -asetuksen lisäksi esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat. Lukuvuoden 2023–2024 painopisteenä oli monilukutaidon kehittäminen sekä oppilaiden hyvinvointi. Lisäksi käynnissä oli useita kehittämishankkeita, joista merkittävimmät koskevat koulutuksellisen tasa-arvon lisäämistä ja Covid-19 aiheuttamien ongelmien korjaamista sekä monilukutaitoa.

Lukiokoulutuksessa painopisteenä on ollut uuden opetussuunnitelman kehittäminen sekä laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön toimeenpano jokaisella vuosikursilla. Edelliseen talousarviovuoteen nähden uusia velvoitteita on tullut laajennetun oppivelvollisuuden myötä sekä muutoksia opiskeluhoollon suunnitelman osalta. Lisäksi on käynnistetty valmisteltu lukiokoulutuksen järjestäjätason laatustrategian laatimiseksi lukiokoulutuksen laadun kehittämiseksi.

Hallintosäännön kehittämisen kautta johtamisen rakenteita muutetaan ja strategista johtamista tehostetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiselle johtamiselle vapautetaan lisää aikaa. Koulujen johtoryhmien jäsenet ovat aloittaneet johtamiskoulutuksen, jonka tavoitteena on selkeyttää koulujen arjen toimintakulttuuria ja yhdenmukaistaa käytänteitä. Tavoitteena on myös yhdenmukaistaa koulujen toimintamalleja sekä lisätä opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia. Rakenteelliset uudistukset yhdenmukaistavat johtamisjärjestelmiä niin varhaiskasvatuksen kuin suomen- ja ruotsinkielisten koulutuspalveluiden osalta ja ne liittyvät uuden kasvun ja oppimisen toimialan perustamiseen.

Henkilöstö

Laadukkaan johtamisen kehittämiseen panostetaan alue-rehtorimallin kautta, jolloin on myös vakinaistettu kolme aluerehtoria ja neljä virka-apulaisrehtoria. Covid19 jälkeen on edelleen panostettava oppilaiden hyvinvointiin. Tämän tukemiseksi opetushenkilöstöä tulee olla riittävästi ja koulunkäynnin ohjaajaresurssin kohdentamiseen panostetaan. Lisäksi on vakinaistettu kaupunginvaltuuston toimenpideohjelmalla aikaisemmin rahoitetut kolme yläkoulujen school coachia sekä porttiluokan kaksi erityisluokanopettajaa. Laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädäntö velvoittaa lisäämään oppilaiden tehostettua ohjausta, jonka vuoksi perustettiin yksi uusi opinto-ohjaajan virka.

Henkilöstölle järjestetään virkaehtosopimuksen mukaista ja lisäksi muuta niin koulukohtaista kuin keskitettyäkin täydennyskoulutusta. Painopisteenä koulutuksissa on opetussuunnitelman toteuttaminen ja monilukutaito. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan ja kehitetään työyhteisökyselyjen tulosten mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja jaetun johtamisen periaatteita edistetään edelleen. Tavoitteena huomioida erityisesti koulunkäynnin ohjaajien ammattiryhmä osana koulu yhteisöä.

Talousarviovuonna 2023 on panostettu erityisesti opetushenkilöstön työkuormien arviointiin. Tavoitteena on mitoitaa työmäärä oikein ja tarvittaessa ottaa uutta opetushenkilöstöä tasapainottamaan kuormitusta. Lisäksi tällä voidaan taata myös jatkossa pätevän opetushenkilöstön saanti.

Talous

Oppilasmäärän kasvun pysähtyminen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pitkällä aikavälillä. Suomenkielinen koulutusjaosto on käsitellyt opetuksen resursointia lukuvuodelle 2023–2024 alkuvuodesta 2023. Lukuvuodeksi 2023–2024 perustetaan muutamia uusia ryhmiä lähinnä yläkoulujen, oppimisen tuen ja valmistavan opetuksen laadukkaan opetuksen takaamiseksi. Tällä vaikutusta vuoden 2023 henkilöstökulujen arvioitua suurempaan kasvuun.

Opetuksen laadun kehittäminen ja opetussuunnitelman mukainen opetus vaatii lukuvuonna 2023–2024 hieman suuremmat opetustuntiresurssit kuin lukuvuonna 2022–2023. Vuoden 2023 henkilöstökulut arvioidaan kuitenkin nousevan uusien lainsäädännöllisten, kuten laajennettuun oppivelvollisuuteen sekä oppilaiden tukeen liittyvien veloitteiden johdosta. Lisäksi sisäiset vuokratulot nousevat Kevätkummun ja Tolkkiisten koulujen lisärakennusten sekä Linnajoen, Albert Edelfeltin ja Huhtisten koulujen uudistettujen pihojen käyttöönoton seurauksena. Lisäksi suomenkielisen palveluverkon kehittäminen ja turvaaminen saariston ja Etelä-Porvoon oppilaat huomioiden luo veloitteen tarkastella ja toteuttaa Epoon koulun tuottamat palvelut saaristolain, yhdenvertaisuuslain ja kylärakennepohjan vaatimusten pohjalta nykyisellä Epoon koulun oppilaaksiottoalueella. Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa lisää tietokoneiden määrää ja nostaa leasing kustannuksia käyttöalouteen.

Vuoden 2023 talousarvioon liittyy epävarmuuksia Covid19 viruspidemian tukitoimien ja oppimiseen liittyvien toimenpiteiden osalta. Lisäksi materiaalien ja muiden kustannusten hintojen nousua on vaikea arvioida haasteellisen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Myös valmistavan opetuksen tarve ja ryhmien määrän arviointi on vaikeaa. Valtuuston kesäkuussa 2021 hyväksymän toimenpideohjelman toteuttaminen ja siihen liittyvien välttämättömien toimenpiteiden jatkuminen lisää kustannuksia. Epävarmuustekijä on

laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön hyväksymisen tuomat lisäkustannukset varsinkin materiaali- ja henkilöstökulujen sekä uusien tukikurssien osalta. Koulukuljetusten kokonaisuus ja varsinkin tilausliikenteen uusi kilpailutus lisää epävarmuutta kuljetuskustannusten määrän arvioimiseen. Koulukuljetusasioissa pyritään jatkossa tiiviimpään yhteistyöhön kaupunkikehityksen liikennesuunnittelijoiden kanssa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalakustannukset sekä valtuuston päättämät koululaisten välipalat ovat mukana talousarviossa. Valtion erityisavustukset lukuvuodelle 2023–2024 on huomioitu niin tulojen kuin menojen osalta kevääseen 2024 asti. Henkilöstökulut ja myös kokonaisen henkilöstön lukumäärä on kuitenkin lisääntynyt hanke-rahituksen, kehittämisprojektien sekä kohdennettujen valtionosuuksien mahdollistamana vuonna 2023 verrattuna edelliseen vuoteen.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus järjestää perusopetusta ja valmistavaa koulutusta yhdeksässä ruotsinkielisessä peruskoulussa noin 1700 oppilaalle. Oppilasmäärä pysyy samana lukuvuonna 23–24. Toisen asteen koulutus järjestetään Borgå Gymnasiumissa, jossa on hieman yli 300 opiskelijaa. Toisen asteen koulutuksessa on aktiivisesti kehitetty yhteistyötä Kotkan, Loviisan ja Sipoon ruotsinkielisten lukion kanssa, mutta myös yhteistyötä Linnankosken lukion sekä Careerian ja Prakticumien kanssa. Yhteistyötä on kehitetty erityisesti laajennetun oppivelvollisuuden kannalta. Peruskoulun jälkeistä nivelvaiheen koulutusta järjestetään sekä Borgå folkakademissa että Prakticumissa. Molemmilla linjoilla tehdään alueellista yhteistyötä, jota on päätetty jatkaa lukuvuonna 2023–24. Oppilas- ja opiskelijahuolto hyvinvointialueella tarjoaa kuraattori- ja psykologiapalveluja sekä ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaille että toisen asteen opiskelijalle. Hyvinvointialue järjestää palvelut 1.1.2023 alkaen. Opinto-ohjauksen tarpeet ovat kasvaneet ja yksi oppilasohjaaja on palkattu lisää 1.8.2023 alkaen. Jaoston käsittelemä selvitys osoitti, että nykyisellä resurssilla ei pystytä vastaamaan kaikkiin pidentyneestä oppivelvollisuudesta aiheutuviin tarpeisiin.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Työtä ohjaa ensi sijassa lainsäädäntö ja kansalliset opetussuunnitelman perusteet. Henkilöstökyselyn tulokset on otettu huomioon kehitettäessä organisaatiotamme ja johtamistamme, jotta meillä on parhaat edellytykset luoda puitteet laadukkaaseen koulutukseen sekä turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön, sekä oppilaille että henkilöstölle. Kaksi uutta aluerehtoria aloitti työtään 1.8.2023, talousarvion päätöksen mukaisesti. Aluerehtorimalli vastaa paremmin myös uusiin tarpeisiin muuttuneessa toimintaympäristössä uuden kasvun ja oppimisen toimialan, kaupungin uuden organisaation, hyvinvointialueen sekä päivitetyn hallintosäädännön kanssa. Uudistus on samankaltainen suomenkielisen koulutuspalvelujen kanssa. Erityistä huomiota on kiinnitetty läsnäoloon kouluissa ja paikallinen opetussuunnitelma on päivitetty tämän osalta kesäkuussa 2023. Jaoston päätöksellä pilottiprojekti uuden ryhmän osalta jatkaa lukuvuonna 2023–24. Näin on tarkoitus paremmin turvata kaikkien oppilaiden mahdollisuus saada päättötodistus. Rekrytointihaasteet ovat hidastaneet toimenpanoa. Esikouluryhmille sopivien tilojen suunnittelu Kvarnbackenin skolaniin on edennyt ja hankesuunnitelman laadinta on loppumetreillä.

Laajennettu oppivelvollisuus koskee syksystä 2023 alkaen kaikkia kolmea vuosikurssia Borgå Gymnasiumissa.

Henkilöstö

Johtamisen kehittäminen ja kaupungin hyväksymä koronapandemian jälkeinen toimenpideohjelma on otettu huomioon myös syksyllä 2023. Kahden tärkeän alueen, opetus suunnitelman sekä oppilaiden hyvinvoinnin ja oppimisen tukemisen prosessin johtamiseksi on palkattu kaksi aluerehtoria, jotka aloittivat työtään 1.8.2023. Näin sekä strategista johtamista että koulun kasvatuksellista päivittäistä johtamista vahvistetaan. Pitkällä aikavälillä satsaukset, jotka on aloitettu johtavat parempiin tuloksiin ja parempaan hyvinvointiin kouluissa. Henkilöstölle järjestettävässä pitkäkestoisessa koulutuksessa on priorisoitu toimintakulttuuria, joka auttaa hyvien suhteiden luomisessa ja näkemään oppilaissa hyvän sekä vahvuudet. Kouluvalmentajat työskentelevät hyvinvoinnin puolesta, niin yläkoulun oppilaiden kuin huoltajienkin kanssa ja heidän työkuvasa selkeytetään. Korona-aikana on perustettu ryhmä niille oppilaille, jotka ovat usein poissa koulusta ja ovat riskissä jäädä ilman peruskoulun päättötodistusta. Erityisopettajia on palkattu lisää syksystä 2023 henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

Talous

Suurimmat menot koostuvat sisäisistä vuokrista sekä henkilöstömenoista. Muutokset sisäisten vuokrien osalta koskien Lyceiparkens skolan koulupihan uudistamisesta, Vårberga skolan lisärakennuksesta ja Borgå Gymnasiumin julkisivukorjauksesta on huomioitu talousarviossa. Ruotsinkielisen koulutusjaoston käsittelemät resurssit peruskoulun opetus suunnitelman mukaisen opetuksen turvaamiseksi tulevalle lukuvuodelle ovat viime vuosien tasolla. Ulkoiset tuet kattavat suurelta osin koronapandemiasta aiheutuvan toimenpideohjelman kustannukset, mutta myönnettyihin tukiin sisältyy myös omavastuuosuus, joka on yleensä 10–20 % kokonaiskustannuksista. Lisäykset henkilöstömenoissa johtuvat panostuksesta oppilaisiin, joilla on riski jäädä ilman päättötodistusta, Korona-ohjelman toimenpiteistä, valmistavan opetuksen tarpeista sekä johtamisjärjestelmän uudistuksesta. Koronapandemian aikana koulujen henkilökunta on osallistunut vain vähän täydennyskoulutuksiin, mikä on johtanut patoutuneeseen tarpeeseen, jota alettu purkamaan, mikä on myös lisännyt sijaistarvetta. Oppivelvollisuuden laajentaminen lisäsi tarvetta useamman kurssin järjestämiseen lukiossa syksystä 2023. Ruotsinkielisten koulutuspalvelujen tulot muodostuvat pääosin valtion ulkopuolisista tuista sekä niin sanotuista kotikuntakorvauksista, joiden arvioidaan olevan pienempiä kuin vuonna 2022. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalakustannukset sekä valtuuston päättämät koululaisten välipalat ovat mukana talousarviossa. Valtion erityisavustukset lukuvuodelle 2023–2024 on huomioitu niin tulojen kuin menojen osalta kevääseen 2024 asti. Koronapandemian seuraukset, koulujen oppilaiden läsnäolon haasteet, tilattujen koulukyytien hankinnat ja Ukrainan sota ja sen seurauksena valmistavan opetuksen tarve, aiheuttavat epävarmuutta loppuvuoteen 2023. On lisäksi haastavaa ennakoita hankalasta maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuvat hinnankorotukset tarvikkeissa ja muissa kustannuksissa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Asiakkuudet

Alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa kasvaa ja 1–2-vuotiaiden lapsiryhmien määrä

lisääntyy. Tämä näkyy läntisellä alueella lisäryhmien perustamisena.

Asiakasmaksutulojen arviointi talousarvion valmisteluvaiheessa oli haastavaa, koska varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin tehtiin useita muutoksia monessa eri vaiheessa. Asiakasmaksutuloja arvioidaan saatavan 230.000 euroa enemmän kuin talousarvioon on kirjattu.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä vaihtelee alueittain ja kieliryhmittäin, minkä vuoksi lähipalveluperiaatteen toteuttaminen on haasteellista. Läntisen alueen lisääntyneen palvelukysynnän vuoksi Gammelbackan ja Eestinmäen päiväkoteihin perustettiin tilapäisryhmät alkuvuodesta. Näissä päiväkodeissa otettiin tilapäisesti sali- ja ruokasalitiloja käyttöön perustettaessa uusia lapsiryhmiä. Opintielle saatiin elokuussa lisätilat kahdelle uudelle ryhmälle kahden aikaisemmin perustetun ryhmän lisäksi. Opintiellä on nyt yhteensä neljä ryhmää, kaksi uusissa lisätiloissa ja kaksi vanhoissa lisätiloissa. Opintien tiloihin on hankittu toimintavälineitä ja kalusteita, joiden hankintakustannuksia ei ole huomioitu päiväkodin talousarviossa. Eestinmäen päiväkodin lisäryhmästä voitiin luopua tässä yhteydessä. Gammelbackan päiväkodissa jatkuu edelleen yksi lisäryhmä.

Bjurbölen päiväkodissa valmistaudutaan siirtymään uudisrakennustiloihin vuoden vaihteen jälkeen. Loppuvuodesta tehdään uuteen päiväkotiin tarvittavia hankintoja, joiden kustannuksiin ei ole varauduttu päiväkodin talousarviossa. Eestinmäen ja Huhtisen päiväkotien rakennushankkeiden suunnittelu etenee. Eestinmäen päiväkoti valmistautuu loppuvuodesta siirtymään väistötiloihin ensi vuoden alkupuolella. Kaarenkylän päiväkodin korvaaminen uusilla tiloilla on myös valmistelussa, ja Jokilaakson koulun yhteyteen suunnitellut tilat ovat hankesuunnitelmavaiheessa.

Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden länsirannalle suunnitellun toimipisteen hankesuunnitelma on valmistunut ja uudisrakennushanketta länsirannalla viedään eteenpäin.

Varhaiskasvatuslain mukaiseen kolmiportainen tuki –prosessiin liittyvä hallinnollinen päätös tehostetusta ja erityisesti tuesta on otettu käyttöön varhaiskasvatuspalveluissa. Lasten tuen tarpeet ovat lisääntyneet ja tämä näkyy määrällä aikaiten lapsen tuen lastenhoitajien määrän lisääntymisenä.

Valtion erityisavustuksien avulla on edelleen panostettu toiminnan kehittämiseen. Liikkumisen lisäämisen edistämisen 3-vuotinen hanke päättyi huhtikuussa. Hankkeen aikana saatiin vakiinnutettua monia hyviä uusia käytäntöjä. Lasten liikuntasuosituksen mukainen 2/3 lasten päivän liikuntasuosituksesta toteutuu Porvoon varhaiskasvatuksessa.

Vieraskielisten lasten ja perheiden tukemista sekä hyvinvointityötä jatketaan palkkaamalla valtionavustusten avulla varhaiskasvatuksen erityisopettajia, kieli- ja kulttuuriopettajia ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajia.

Päiväkotien johtajuusjärjestelyjen kehittämiseksi käynnistettiin alkusyksystä apulaisjohtajamallin pilotointi kahdessa päiväkodissa ajalle 8/2023 - 5/2024.

Yksityisen päiväkotin toiminnan loppumisen jälkeen Rauhankadun toimipaikassa olevat kaksi ryhmä siirtyivät Puistopäiväkodin ryhmiksi. Elo-syyskuussa Rauhankadulla on tehty korjaustoimenpiteitä sisä- ja ulkotiloissa. Rauhankadun ryhmien siirtyminen kaupungin toiminnaksi on

lisännyt Puistopäiväkodin vuokra-, henkilöstö- ja toimintavälineiden kustannuksia.

Henkilöstö

Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus ja sijaisten saanti on ollut edelleen haastavaa. Varhaiskasvatuksessa on paljon määräaikaista henkilöstöä, koska useisiin tehtäviin on palkattu ei-kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä. Varhaiskasvatuspalveluihin palkatun määräaikaisen rekrytointiasiantuntijan toimesta on kehitetty sijaisvälytystä. Vakituisten sijaisten lisääminen päiväkoteihin ja Lapsen tukeen on auttanut henkilöstön riittävyyden varmistamisessa.

Päiväkotien henkilöstörakennetta pyrittiin nimikemuutoksien avulla muuttamaan talousarviovalmistelun yhteydessä varhaiskasvatuslain mukaiseksi ja näin lisäämään korkeakoulutettuja työntekijöitä päiväkoteihin. Varhaiskasvatuksen sosionomien rekrytoinnissa ei kuitenkaan onnistuttu saamaan kuin muutama työntekijä tavoitellun 40 sijaan. Henkilöstön jatkokoulutautumisen tukeminen on tulevien vuosien aikana erittäin tärkeää, vaikkakin se on hidas tie lisäämässä kelpoisuusehdot täyttävää henkilöstöä.

Alan vetovoimaisuuden lisäämiseksi tehdään jatkuvasti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Näkyvyyttä lisätään osallistumalla tapahtumiin ja samalla tuodaan esille alan merkityksellisyttä. Porvoon varhaiskasvatuksessa on paljon panostettu laadun lisäämiseen kehittämällä toimintaympäristöjä, lisäämällä digitaalisuutta, kehittämällä johtajuutta ja panostamalla henkilöstön koulutautumiseen.

Varhaiskasvatushenkilöstön saatavuushaasteiden vuoksi varhaiskasvatushenkilöstölle kohdennettiin merkittäviä palkantarkistuksia 1.6.2023 alkaen. Paikallisuvoittelussa tehtäväkohtaisia palkkoja korotettiin sekä henkilökohtaisia lisä lisättiin. Sekä paikallisesti kohdennetut järjestelyerät että yleiskorotukset nostivat henkilöstökuluja enemmän kuin talousarviossa on huomioitu.

Talous

Varhaiskasvatuspalveluissa tapahtuneiden toiminnallisten muutosten vuoksi talousarvion puitteissa pysyminen on haasteellista. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja odotetaan saatavan arvioitua enemmän, joka auttaa osittain lisääntyneiden menojen kompensoinnissa.

Lisäryhmien perustamisesta johtuva henkilöstölisäys Opintielle on huomioitu talousarviossa, mutta lisäryhmää Gammelbackan päiväkodissa elo-joulukuussa ei vastaavasti ole huomioitu talousarviossa. Yksityisen päiväkodin lakkauttaminen ja siirtyminen kaupungin toiminnaksi lisäsi Puistopäiväkodin henkilöstö- ja toimintakuluja, mutta palvelusetelin käytössä syntyy säästöjä.

Kotihoidontuen käytössä on lisääntynyt joustavan ja osittaisen hoitorahan kulut sekä sisarkorotusten määrä, jotka nostavat kotihoidon tuen kustannuksia. Lasten tuen tarpeet ovat lisääntyneet, joka näkyy Lapsen tuen yksikön kustannusten kasvuna.

Henkilöstömenojen kasvuun palkantarkistusten yhteydessä ei ole varauduttu riittävästi ja tämä aiheuttaa ylityspainetta talousarvioon.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN		2023								
Palvelualue	Vastuuhenkilö	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
Kasvun ja oppimisen johto	Mervi Tuominen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Suomenkielinen perusope Hallinto ja kehittäminen	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Suomenkielinen perusopetus	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	3	3
Lukiot	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Aamu- ja iltapäivätoiminta	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruotsinkielinen perusope Hallinto ja kehittäminen	Rikard Lindström	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruotsinkielinen perusopetus	Rikard Lindström	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lukiot	Rikard Lindström	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuspalvelut Varhaiskasvatuksen yhteiset	Leila Nyberg	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Päiväkodit	Marjaana Kantonen	1	1	1	1	1	1	2	3	3
Perhepäivähoito	Sanna Hänninen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lapsen tuki	Blomqvist Maija	1	1	1	1	1	1	2	3	3
Muu varhaiskasvatus	Marjo Haapanen	1	1	1	1	1	1	1	1	1

-
1	Todennäköisesti pysytään talousarviossa.
2	Lievä ylityspaine / Toteumaprosentti korkea tavanomaiseen verrattuna / Tiedossa on muutoksia, jotka heikentävät tilannetta.
3	Keskisuuri ylityspaine / Toteumaprosentti selvästi normaalia korkeammalla / Tiedossa merkittäviä tilannetta heikentäviä muutoksia.
4	Talousarviomäärärahat ylittyvät todennäköisesti / Talousarvio muutosta valmistellaan.
-

Kasvu ja oppiminen	Toteuma 1-9/2023	Muutettu TA 2023	Toteuma-% TA 2023	Toteuma 1-9/2022*	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	5 154 289	7 172 200	71,9 %	6 042 949	6 659 600
TOIMINTAKULUT	-92 397 254	-123 032 715	75,1 %	-83 596 596	-124 131 259
TOIMINTAKATE	-87 242 965	-115 860 515	75,3 %	-77 553 647	-117 316 859

Palvelualue					
Kasvun ja oppimisen johto	Toteuma 1-9/2023	Muutettu TA 2023	Toteuma-% TA 2023	Toteuma 1-9/2022*	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	144	0		0	
TOIMINTAKULUT	-3 542 356	-6 537 977	54,2 %	-1 262 982	-6 537 977
TOIMINTAKATE	-3 542 212	-6 537 977	54,2 %	-1 262 982	-6 537 977

Suomenkielinen perusopetus ja lukokoulutus	Toteuma 1-9/2023	Muutettu TA 2023	Toteuma-% TA 2023	Toteuma 1-9/2022*	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	2 403 435	2 857 800	84,1 %	2 432 274	2 500 000
TOIMINTAKULUT	-39 655 069	-52 801 456	75,1 %	-35 890 156	-53 300 000
TOIMINTAKATE	-37 251 633	-49 943 656	74,6 %	-33 457 882	-50 800 000

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukokoulutus	Toteuma 1-9/2023	Muutettu TA 2023	Toteuma-% TA 2023	Toteuma 1-9/2022*	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	714 599	1 154 900	61,9 %	861 404	1 000 000
TOIMINTAKULUT	-17 572 353	-23 831 883	73,7 %	-16 743 055	-23 831 883
TOIMINTAKATE	-16 857 754	-22 676 983	74,3 %	-15 881 651	-22 676 983

Varhaiskasvatuspalvelut	Toteuma 1-9/2023	Muutettu TA 2023	Toteuma-% TA 2023	Toteuma 1-9/2022*	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	2 036 110	3 159 500	64,4 %	2 749 271	3 159 500
TOIMINTAKULUT	-31 627 476	-39 861 399	79,3 %	-29 700 403	-40 461 399
TOIMINTAKATE	-29 591 366	-36 701 899	80,6 %	-26 951 132	-37 301 899

Kasvon toiminnalliset, sitovat tavoitteet

ennuste > toteutuu

ennuste > tavoite toteutuu osittain

ennuste > tavoitteeseen ei päästä

+
+ / -
-

Strategian mittari: 2. Hyte-kerroin			
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho	
Parannetaan oppilaiden hyvinvointia ja toimintaa koulutuspalveluissa.	TEAvisari otettu käyttöön. TEAvisari, Porvoon keskimääräinen arvo vähintään koko maan keskimääräinen arvo	+ / -	Kasvo
Varhaiskasvatuksen osallisuusaste kasvaa eri ikäryhmissä.	Varhaiskasvatuksen piirissä, 1-6 vuotiaat 6v. 100 % 3-5v. 90 % 1-2v. 65%	+	Kasvo
Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkkokokonaisuus optimoidaan.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei) aloitettu	+ / -	Kasvo
Oppilaaksiottoalueet tukevat optimaalista palveluverkkoa.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei)	-	Kasvo
Strategian mittari: 3. Koulutustasoindeksi			
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho	
Vähintään 99 prosenttia peruskoulun päättäneistä oppivelvollisuusikäisistä saa välittömästi toisen asteen koulutuspaikan.	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottaneiden määrä.	+	Kasvo
Kaikki oppivelvolliset suorittavat toisen asteen tutkinnon.	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus aloittaneista vähintään 99 %.	+	Kasvo
Strategian mittari: 4. Katuturvallisuusindeksi			
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho	
Asukkaiden osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen vähentäminen.	Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen asukkaita osallistaen.	+	Kaikki, konsernipalvelut